

1928 10 809

52
1930

29

ÖSTERBYGDENS
31 DEC. 1930
VATTENDOMSTOL

AB 2*1811

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

Förslag
till
Löftorp-Runsten torrlägningsföretag
i Sorunda och Grödinge socknar
och Stockholms län.
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1929 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

1967

Till denna akt hör 2 lösa ritningsblad.

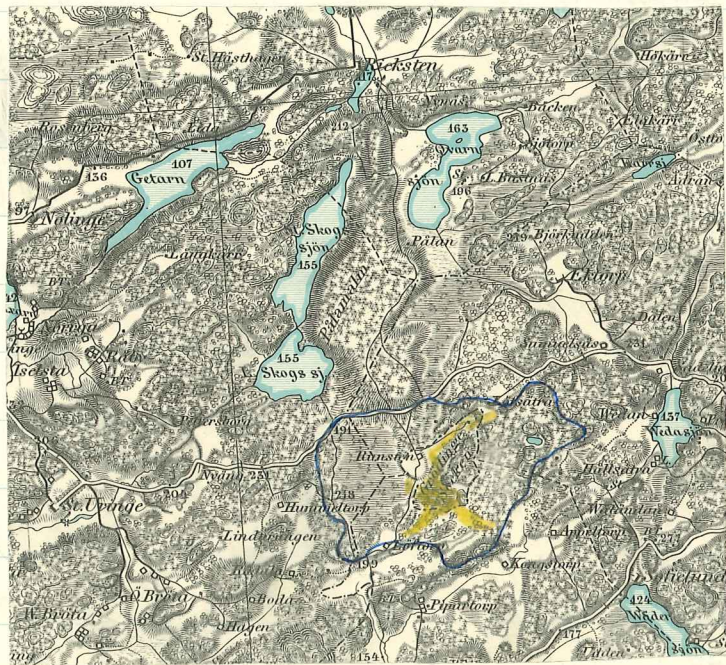
Kostnadsfördelningstängd

Fastighet	Reguler n:o	Andel.	Ägares namn	Fotande	By skande	Nuvä- rande värde		Bliv- vande värde	
						Sk.	öre	Sk.	öre
Köningsborg	1'	1/4	Chr. Erikssons skobh.	1		1356	-	3353	-
Papastorp (K. Hovsättern)	14	1/8	H. Fr. Larsson	1		3588	20	6098	-
Pumsten	1'	1/4	Sydsv. Banken	1		5903	90	11498	10
Löftorp	12	Lag	Greta Westrell	1		-	-	-	-
"	1'	1/4	Greta Westrell	1		3797	-	8012	30
Pumsten	1'	1/4	Sydsv. Banken	1		5455	-	9232	80
Ekstorp (K. Hovsättern)			Kungl. Domänstyrelsen	1		374	-	1143	-
Summa						20474	10	39337	20

Deltager i grävningsskostnaden i								Summa		Deltagningspro- cent i hela före- taget	Förvält		
Avd. I med en rela- tiv kostnad av				Avd. II med en rela- tiv kostnad av				trotlägg-			nings-		
Förbät- tings- värde		Kost- nad		Pro- cent	Förbättrings- värde		Kost- nad		Pro- cent		nings- kost- nad		
Sk.	öre	Sk.	öre		Sk.	öre	Sk.	öre			Sk.	öre	
	1-188				189-224								
1997	-	2100	37	11.84					2100	37	10.53	10592	
2509	80	2639	66	14.88					2639	66	13.24	13318	
5594	20	5884	23	33.17					5884	23	29.50	29674	
-	-												
4215	30	4433	13	24.99					4433	13	22.23	22361	
2551	20	2682	23	15.12	1226	60	1354	58	61.46	4036	81	20.24	20360
					769	-	849	42	38.54	849	42	4.26	4285
16867	50	17739	62	100.00	1995	60	2204	-	100.00	19943	62	100.00	100590

All deltagningsskyldighet är grun-
dad på värdet av den påkostnad som
vinner genom av dikningen upp-
kommande jordförbättring.

Löftorp den 15 juli 1929
K. P. Eriksson
 Statens Lantbruksingenjör
 K. P. Eriksson & E. Nilsson
 Biträdande gode män.

U t l å t a n d e.

Synemännens utlåtande rörande utdikning av mark tillhörande Runsten i Grödinge socken samt Löftorp, Pipartorp och Konungstorp i Sorunda socken och Stockholms län, avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen år 1929.

Läge

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget 8.5 km. ost sydost om Grödinge kyrka. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdet markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 50.36 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet vattensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april med n:ris 62 och 63 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes resolution

av den 10 december 1928 förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas

som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Löftorp-Runsten torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har pågot sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höjdläge lägre än 1.2 meter över nuvarande medelvattenytan vid närmaste punkt i

avloppsdike dit vatten kan ledas, med tillägg för fall för längre från avlopp belägen mark. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B-C-D-E samt 3 sidoavlopp å kartan betecknade med C-F, D-G och B-H-I. Avloppen hava jämväl markerats med tvenne jämnlöpande röda linier.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har för huvudavloppet beräknats till 5.5 km.² Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximinederböden beräknats till 100 sek.

pr. km.² och medelvattenmängden till 10 sek.² pr. km.

Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0.55 m /sek³ och medelvattenmängden 0.055 m /sek.

Följande dimensioner föreslås.

För huvudavloppet

a) för sträckan A-7+8 $\frac{1}{4}$ (1296)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter i jordsektion, 1.20 meter i berg

Sidolutning 1:1.5 i jordsektion, 1:0.1 i berg.

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängd

den kunna avbördas vid ett vattendjup av 0.90 meter och me-

delvattenmängden vid ett vattendjup av 0.35 meter.

b) för sträckan 7+84-7 (84 meter)

Bottenlutning 7.14:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

c) för sträckan 7-3+73 (327 meter)

Bottenlutning 2.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

d) för sträckan 3+73-1+30 (200 meter)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

e) för sträckan 1+30-0 (130 meter)

Bottenlutning 9.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

f) för sträckan 0-E (110 meter)

Bottenlutning 5.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

För sidoavloppet C-H

föreslås följande dimensioner:

a) för sträckan C-2 (200 meter)

Bottenlutning 3.9:1000.

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) för sträckan 2-3+50 (150 meter)

Bottenlutning 6.7:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

c) för sträckan 10-G (473 meter)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter i jordsektion, 1.0 meter i berg

Sidolutning 1:1.5 i jordsektion, 1:0.1 i berg

För sidoavloppet D-I

föreslås följande dimensioner:

a) sträckan D-3 (73 meter)

Bottenlutning 2.0 :1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) för sträckan 3-I (44 meter)

Bottenlutning 4.6:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

För sidoavloppet B-F-G

a) sträckan B-1 (100 meter)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) sträckan 1-2 (100 meter)

Bottenlutning 5.9:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

c) för sträckan 2-8 (600 meter)

Bottenlutning 1.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter.

Sidolutning 1:1.5

d) för sträckan 8-10 (200 meter)

Bottenlutning 4.5 :1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvägningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och

får börjas efter den 1 september 1929 samt skall vara fullbordad senast innan den 1 november 1931. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets ^{fullbordande} utförande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse, vilken enligt beslut skall bestå av 3 ledamöter och 1 suppleant.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Befallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 21 § i 3 kap. vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarne på lämpliga ställen dock minst på var femtionde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarne få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 1 st. bro för utfartsväg och 7 st. broar för ägoväg. Desamma skola ombyggas på torrlägningsföretagets bekostnad på sätt särskild förslagsritning utvisar.

Avsýning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången

under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt där-

efter vart tredje år samt så ofta det dessemellan erfordras ren-

sas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta ar-

bete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning så-

lunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma

grund som här nedan angives för kostnadernas fördelning för av-

loppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att

bottenlinien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vid-

taga utan övriga intressenters hörande. De nyuppförda broarnes

underhåll skall bekostas av den eller de som förut haft sig

denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen

eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar

vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas, och

skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtag-

liga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Rättas ej så-

dant förhållande skyndsamt, sedan den försumlige varder därom

anmodad, må den, som lider men av försummelsen, jämlikt

16
vattenlagen 13 kap. § kalla två ojäviga män att hålla be-

siktning och äger sedan bristen blivit av dem vitsordad,

att på den försumliges bekostnad verkställa arbetet.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark

samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medel-

vattenytan i avloppen, har den av företaget berörda marken

blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kur-

va belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd,

varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen till-

lagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överanskommelse angående kostnadernas

fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägoogradering varit

nödvändig och har densamma verkstälts efter följande grun-

der.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn

till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under för-

utsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrlägg-

ning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer, införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1.2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1.2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hav torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av yterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick, värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggnings-

synpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den föraumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagd skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenytan. De härigenom erhållna värdena äro pr hektar införda i värderingslängden kolumn 11

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängden kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hän-

syn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar en areal av sammanlagt 47.90 hektar.

Dess blivande värde utgör 39.337.20 kr.

" nuvarande " " 20.474,10 "

Förbättringsvärde sålunda 18.863,10 kr.

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap 96 § vattenlagen skall till

Konungens Befallningshavande erläggas en avgift av 1 krona

för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaden för vat-

tendomstolars organisation och verksamhet. Då i föreliggan-

de fall värdeökningen uppgår till 18.863,10 kronor. skall

till konungens Befallningshavande erläggas ett belopp av

18,86 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestäm-

melse tillställas länsstyrelsen.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för

avloppets utvidgning föreskriva synemännen att sådan skall utgå,

varför särskild jordersättningslängd upprättats.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för

jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom

gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild er-

sättningslängd upprättats härför och omfattar denna ersätt-

ning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom

att vallarne äro upplagda, eller om vallarne bortföras, ersätt

ning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna för företaget.

Ersättning för intrång genom uppskattad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordavallarne eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete, äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarne.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant

anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos

Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgång-

en av den för företagets fullbordande i detta utlåtande

eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda

tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad

i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild

tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande,

varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företa-

get har uppdelats i två avdelningar och har i tabellen angi-

vits att samtliga delägare äro sökande till företaget.

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båt-

nad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbätt-

ring. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kost-

naden för företagets utförande på visst antal år ej anförts

har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena

och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla ena-

handa grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för fö-

retaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes

verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för

kontrollering av detsamma finnas trenne fixpunkter anbrag-

ta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår.

De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat.

Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden

belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 § vat-

tenlagen.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning

skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stock-

holm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dag

gar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna

sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och

skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påstå-

enden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vatten-

domstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet

med 10 kap. 76 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställig-

het i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad

för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden

någon intressent inlämnat sina till vattendomstolen ställda

besvär.

Löftorp den 15 juli 1929.

L. Ericsson

Statens Lantbruksingenjör.

H. P. Eriksson & S. Nilsson
Biträdande gode män.

Att bevis icke blivit given den
i 11 kap. 85 § vattenlagen föreskrivna tid
hos vattendomstolen anförda öres den ny-
reförordning, vid vilken förestående
utlåtande avgivits; betyder dock den i
Åsterbygden vattendomstols kansli den 21
oktober 1929.

Ex officio:

V. Gust. Ahlqvist